

ที่ นธ ๐๐๑๗.๒ / ก-๕๑๑๖

ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส
ถนนศูนย์ราชการ นธ ๙๖๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวปฏิบัติการจัดการรายกรณีเพื่อคุ้มครองเด็กในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19

เรียน หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ, นายอำเภอทุกอำเภอ, นายกองดีการ
บริหารส่วนจังหวัดนราธิวาส, นายกเทศมนตรีเมืองทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวปฏิบัติการจัดการรายกรณีเพื่อคุ้มครองเด็กในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19

ด้วย กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชนร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้จัดทำแนวปฏิบัติการจัดการรายกรณีเพื่อคุ้มครองเด็กในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 สำหรับใช้เป็นคู่มือการดำเนินงานให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้จัดการรายกรณีในการคุ้มครองเด็กในหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และได้จัดส่งแนวปฏิบัติการฯ มายังกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กให้ปลอดภัยและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมภายใต้ มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด - 19 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จังหวัดนราธิวาส จึงขอประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติการดังกล่าวให้ท่านทราบ ทั้งนี้ สามารถ ดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ทางเว็บไซต์สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย <http://www.ppb.moi.go.th/midevo๑๑/> หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์”

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางพาตีเมาะ สะดียามู)

เองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส

สำนักงานจังหวัด

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทร/โทรสาร ๐-๗๓๖๔-๒๖๓๘

แนวปฏิบัติการ

จัดการรายกรณีเพื่อคุ้มครองเด็ก
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

มิถุนายน 2563

คำนำ

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ซึ่งองค์การอนามัยโลก (World Health Organization – WHO) ได้ออกแถลงการณ์ประกาศให้การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการระบาดใหญ่ (Pandemic) หลังมีการแพร่กระจายเชื้ออย่างกว้างขวางในหลายประเทศ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้ส่งผลกระทบต่อวงกว้างทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วโลก โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเด็กอาจถูกใช้ความรุนแรงมากขึ้น และไม่สามารถขอรับความช่วยเหลือได้เหมือนเช่นสถานการณ์ปกติ

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และนักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก ถือเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเด็กให้มีความปลอดภัยและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่จำเป็นต้องทำงานกับบุคคลแวดล้อมเด็ก ทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง คนในชุมชน โดยประสานความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้งเครือข่ายครอบครัว อาสาสมัคร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น โดยจัดทำ “แนวปฏิบัติการจัดการรายกรณีเพื่อคุ้มครองเด็กในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19” ฉบับนี้ เพื่อเป็นคู่มือการดำเนินงานให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้จัดการรายกรณีในการคุ้มครองเด็ก ซึ่งนอกจากคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์สูงสุดของเด็กแล้ว ยังต้องปฏิบัติงานภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่เชื้อของโควิด-19 รวมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนด้านจิตสังคมอีกด้วย

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย จัดทำแนวปฏิบัติดังกล่าว โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวปฏิบัติฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัย และมีพัฒนาการตามวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มิถุนายน 2563

สารบัญ

	หน้า
1. เกริ่นนำ	1
2. ผลกระทบจากโควิด-19 ต่อสถานการณ์ด้านการคุ้มครองเด็ก	2
3. แนวทางสำหรับผู้บริหารหน่วยงานด้านการคุ้มครองเด็ก(บ้านพักเด็กและครอบครัว)	2
3.1 การจัดการรายกรณี	2
3.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์จำเป็น	4
3.3 การเตรียมความพร้อมและการดูแลเจ้าหน้าที่	4
3.4 การจัดกระบวนการทำงาน	5
3.5 การประสานงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ และภาครัฐ	6
4. แนวทางสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และนักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก	6
4.1 การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับเชื้อไวรัส	6
4.2 การเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและครอบครัว (เคสปัจจุบัน)	7
4.3 การเตรียมความพร้อมให้ชุมชน	7
4.4 การเตรียมความพร้อมให้ตัวเอง	8
4.5 การจัดการภาระงานในช่วงการรับมือโควิด-19	8
4.6 การจัดให้มีกลไกเพื่อดูแลชุมชนที่ถูกจำกัดพื้นที่/การเดินทาง ให้ยังคงสามารถเข้าถึงบริการสำหรับเด็กที่ถูกใช้ความรุนแรง ที่จัดการดูแลแบบองค์รวมและมีความเป็นมิตรกับเด็ก	9
4.7 การเยี่ยมบ้านและติดตามผล	9
4.8 การระดมการสนับสนุนจากชุมชน	11
4.9 กรณีของการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก รวมทั้งการละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ให้ดำเนินการช่วยเหลือโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลาง	11
5. แนวทางการจัดบริการสำหรับเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล หรือเด็กที่ถูกแยกจากผู้ดูแลหลัก และเด็กที่ไม่มีผู้ปกครอง	12

ภาคผนวก	15
ภาคผนวก 1 : คำแนะนำในการปฏิบัติงาน	16
ก. คำแนะนำในการให้การปรึกษาแก่ผู้ดูแลและผู้ใหญ่ในครอบครัว เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนด้านจิตสังคมแก่เด็ก	16
ข. คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักสังคมสงเคราะห์ ในการสนับสนุนด้านจิตสังคมและความเป็นอยู่ระหว่างการถูกกักตัว และการเข้ารับการรักษาพยาบาล	19
ค. คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแล ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ อาสาสมัครหมู่บ้านที่ทำงานรับมือกับโควิด-19 ว่าด้วยการดูแลเด็กและวัยรุ่นที่เผชิญความสูญเสียและการพลัดพราก	21
ง. คำแนะนำแก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลในการดูแลตัวเอง	24
ภาคผนวก 2 : บริการด้านสุขภาพจิตและจิตสังคมที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง	26
ภาคผนวก 3 : ช่องทางการแจ้งเหตุเพื่อรับบริการคุ้มครองเด็ก	27
ภาคผนวก 4 : แนวทางปฏิบัติด้านการเลี้ยงดูทดแทนของสหประชาชาติ	31